

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/81/2021
Identifikačné číslo spisu: 8118202950
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Lenka Praženková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:8118202950.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej, členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a JUDr. Aleny Prieceleovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, proti žalovanému: Y. Y. W., trvalým pobytom v L., V. XXXX/X, právne zastúpeného JUDr. Vlastou Pastorkovou, advokátkou so sídlom v Snine, Strojárska 3998, o zaplatenie zmenkovej sumy 51.463,69 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6CoZm/2/2020-193 z 12. novembra 2020, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobcovi p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 24CbZm/4/2018-94 zo 14. novembra 2018, v spojení s opravným uznesením č. k. 24CbZm/4/2018-112 zo 6. februára 2019, zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu 51.463,69 eura spolu so zmenkovým úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 51.463,69 eura od 10.1.2017 a odmenu vo výške 1/3 % zo zmenkovej sumy, teda 171,54 eura, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi vo vzťahu k žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie predmet sporu právne posúdil podľa ustanovení čl. I § 10 zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového (ďalej aj „ZZŠ“), čl. I § 17 ZZŠ, čl. I § 30 ods. 1 a 2 ZZŠ, čl. I § 32 ods. 1 až 3 ZZŠ, čl. I § 48 ods. 1 ZZŠ a čl. I § 75 ZZŠ.

3. Súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní zo zistenia, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 19.3.2018 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť sumu 30.178,23 eura s príslušenstvom titulom

neuhradenia zmenkovej sumy. Véc sa viedla pod sp. zn. 24CbZm 4/2018. Žalobou doručenou súdu taktiež dňa 19.3.2018 sa domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu 21.285,46 eura s príslušenstvom rovnako titulom neuhradenia zmenkovej sumy. Véc bola vedená pod sp. zn. 24CbZm/5/2018. Uznesením zo dňa 29.5.2018 súd spojil predmetné spory na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 24CbZm/4/2018. Z prvopisu zmenky, vystavenej v Snine, dňa 14.5.2013 bolo zistené, že spoločnosť PEMA GROUP, s.r.o., so sídlom Sládkovičova 326, 069 01 Snina sa zaviazala zaplatiť na rad spoločnosti Československá obchodná banka, a.s., so sídlom Michalská 18, 815 63 Bratislava, IČO: 36 854 140 bez protestu dňa 9.1.2017 zmenkovú sumu 30.178,23 eura. Zmenka č. 5767699M2/BI je splatná v Československej obchodnej banke, a.s., so sídlom Michalská 18, 815 63 Bratislava, IČO: 36 854 140. Ako aval za vystaviteľa sa podpísal žalovaný. Z prvopisu zmenky, vystavenej v Snine, dňa 10.3.2015 bolo zistené, že spoločnosť PEMA GROUP, s.r.o., so sídlom Sládkovičova 326, 069 01 Snina sa zaviazala zaplatiť na rad spoločnosti Československá obchodná banka, a.s., so sídlom Michalská 18, 815 63 Bratislava, IČO: 36 854 140 bez protestu dňa 9.1.2017 zmenkovú sumu 21 285,46 eura. Zmenka č. 689306 M/ BI je splatná v Československej obchodnej banke, a.s., so sídlom Michalská 18, 815 63 Bratislava, IČO: 36 854 140. Ako aval za vystaviteľa sa podpísal žalovaný. Z výpisu z obchodného registra súd zistil, že spoločnosť PEMA GROUP, s.r.o., so sídlom Sládkovičova 326, 069 01 Snina, ktorej jediným spoločníkom a konateľom v čase vystavenia zmienok bol žalovaný, zanikla v dôsledku zlúčenia dňa 10.3.2016, pričom právnym nástupcom sa stala spoločnosť RIGA s.r.o., so sídlom Klariská 7, 811 03 Bratislava, IČO: 46 825 673. Uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 36Cbr/243/2016 bola spoločnosť RIGA s.r.o., zrušená bez likvidácie a ex offio vymazaná z obchodného registra od 9.1.2018.

4. Súd prvej inštancie mal z výsledkov vykonaného dokazovania za preukázané, že v tomto prípade bol obsah zabezpečenia dohodnutý dohodou medzi vystaviteľom zmenky a žalovaným. Zmenka počas svojej existencie nemenila svoj účel, ani obsah zabezpečenia. Vystaviteľ vlastnej zmenky, spoločnosť PEMA GROUP, s.r.o., zanikla v dôsledku zlúčenia so spoločnosťou RIGA s.r.o., dňa 10.3.2016. Spoločnosť RIGA s.r.o., bola ex offio vymazaná z obchodného registra dňa 9.1.2018. Zmenkovo zaviazaným ostal aval, teda žalovaný, ktorého záväzok je samostatným k záväzku vystaviteľa. Pri podpise zmluvy o zlúčení mal žalovaný v banke, kde bol úver poskytnutý, písomne požiadať o zmenu v dokumentácii týkajúcej sa zabezpečenia tak, aby prestal byť zmenkovým ručiteľom. Vzhľadom k tomu, že žalovaný podnik odpredal bez toho, aby došlo k zmene zmluvnej dokumentácie týkajúcej sa zmenkového ručenia, neošetril svoj ručiteľský záväzok vo vzťahu k následnému kupujúcemu a konal na vlastné riziko. Žalovaný nezabezpečil, aby novú zmenku ako avalista podpísal nový spoločník, resp. nový majiteľ spoločnosti PEMA GROUP s.r.o. Žalovaný mohol a mal predvídať pri odpredávaní spoločnosti novému majiteľovi možnosť ďalšieho čerpania kontokorentného úveru, preto si mal túto situáciu zabezpečiť s odbornou starostlivosťou ako konateľ spoločnosti PEMA GROUP s.r.o. Konštatoval, že predložené zmenky obsahujú všetky náležitosti predpísané v ustanovení v čl. I § 75 zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb., pre vlastnú zmenku. Predložením ich prvopisov žalobca zmenkové práva preukázal. Ako riadny majiteľ zmenky má právo postihom žiadať zmenkovú sumu, ak zmenka nebola zaplatená, šesťpercentné úroky odo dňa splatnosti a odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy (čl. I § 48 ods. 1 zmenkového zákona). Podľa súdu prvej inštancie žalovaný síce spochybnil správnosť vyplnenia zmenkovej sumy žalobcom, avšak neuviedol, akú sumu mal žalobca správne vyplniť a nepredložil o tom listinné dôkazy. Žalovaný namietal aj správnosť podpisu vystaviteľa, k čomu súd uviedol, že Obchodný zákonník, ani zákon zmenkový a šekový, nevyžadujú pre platnosť podpisu odtlačok pečiatky. Záväzok zo zmenky je záväzkom nesporným. Keďže v konaní nebolo preukázané, že by žalovaný nemal povinnosť tento nesporný záväzok celkom alebo sčasti splniť, súd prvej inštancie žalobe v celom rozsahu vyhovel.

5. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 6CoZm/2/2020-193 z 12. novembra 2020 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením ako vecne správny (§ 387 ods. 1, 2 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku; ďalej len „CSP“) a druhým výrokom žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Odvolací súd primárne konštatoval, že vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo strán na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky). V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie dostatočným, jasným, zrozumiteľným a výstižným spôsobom vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Podrobným spôsobom objasnil, na základe akých skutočností a na podklade akej právnej úpravy vec právne posúdil.

7. Na doplnenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že dlžník, ktorý sa podpísal na blankozmenke pred jej doplnením sa stáva vyplnením zmenky zmenkovým dlžníkom s účinkami ex tunc, t.j. už od vydania tejto listiny. Dohoda o vyplnení blankozmenky podľa článku I. § 10 zákona zmenkového a šekového nemá stanovenú žiadnu formu. Nedostatok takejto dohody musí preto preukázať ten, kto je na zmenke podpísaný. Ak vyplní majiteľ zmenku, ktorá bola vydaná ako neúplná blankozmenka odlišne od dojednania o jej vyplnení, nie je z tohto dôvodu zmenka neplatná. Nesprávne vyplnenie by len zakladalo námietku dlžníka v zmysle článku I. § 10 Zákona zmenkového a šekového. Podľa Dohody o vyplňovacom zmenkovom práve zo dňa 10.3.2015, ako aj zo dňa 14.5.2013 mali byť na zmenkách vyplnené údaje tak, ako to vyplýva z ich článku I. bod 3. Šlo o údaje o zmenkovej sume a o dátume splatnosti, pričom v ostatných, nevymenovaných podstatných náležitostiach zmenky považovali účastníci Dohody o vyplňovacom zmenkovom práve vystavenú blankozmenku za doplnenú. Zdôraznil, že účelom Dohody o vyplňovacom práve je najmä vymedzenie náležitostí, ktoré majú byť doplnené do zmenky v budúcnosti a zároveň, že záväzok zmenkového ručiteľa je akcesorický k zmenke ako listinnému cennému papieru a je rovnako ako celá zmenka nesporný a abstraktný. Je akcesorický tiež k záväzku zmenkového dlžníka, za ktorého ručenie vykonal. K platnosti záväzku zmenkového ručiteľa stačí, aby podpis dlžníka bol platný len formálne, a nie je potrebné, aby tento dlžník bol zaviazaný zo zmenky tiež materiálne. Rovnako nesporný a abstraktný je aj nárok ručiteľa, ktorý zaplatí za dlžníka, za ktorého ručenie prevzal. Ručiteľ je zaviazaný rovnako ako dlžník z hľadiska povahy a výšky jeho zmenkového záväzku a nevstupuje, a to ani nepriamo do mimozmenkových vzťahov tohto dlžníka, aj keď so zmenkou súviseli. V dôsledku toho odvolací súd dospel k záveru, že sa nezakladá právo ručiteľa namietať okolnosti z kauzálnych vzťahov dlžníka k iným osobám, keďže právo kauzálnych námietok môže založiť len zmluva medzi majiteľom zmenky a ručiteľom. Ručiteľ tak môže uplatniť len tie námietky voči remitentovi - žalobcovi, ktoré sa zakladajú na jeho vlastnom vzťahu k nemu (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obo/362/2005, rozsudok Najvyššieho súdu SR ako súdu dovolacieho sp. zn. 1ObdoV/47/2007). Ak by ručiteľ mal mať proti remitentovi nejaké kauzálne námietky, muselo by to vyplývať z ich vzájomných mimozmenkových vzťahov, teda zo zmluvy, v ktorej by bol dohodnutý okruh prípustných námietok. Bez takejto dohody nemôže avalista používať námietky osoby, za ktorú je na zmenke podpísaný, pretože zmenkový a šekový zákon mu takéto oprávnenie nepriznáva (z rozsudku Najvyššieho súdu SR z 31. júla 2008, sp. zn. 1ObdoV/47/2007). Ak k takejto dohode nedošlo, avalista nemôže bez ďalšieho len preto, že je avalistom, používať námietky osoby, za ktorú je na zmenke podpísaný, obdobne ako má možnosť vznášať dlžníkove námietky obecný ručiteľ. Tomuto toto právo priznáva zákon. Avalistovi však zmenkový a šekový zákon takéto oprávnenie nestanovuje. Nakoľko v danom prípade zmluvnými stranami Zmluvy o investičnom úvere č. 689306 M zo dňa 10.3.2015, ako aj Zmluvy o investičnom úvere č. 5767699M2 zo dňa 14.5.2013 boli Československá obchodná banka, a.s. (žalobca) a spoločnosť PEMA GROUP, s.r.o., medzi žalobcom a žalovaným bol uzavretý len zmenkový záväzok avalistu. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že ide len o abstraktné zmenkové ručenie, bez akéhokoľvek vzťahu ku kauzálnej pohľadávke zmenkou zabezpečeného.

8. Námietku žalovaného týkajúcu sa vzniku vyplňovacieho oprávnenia žalobcu k blankozmenke, vystavenej spoločnosťou PEMA GROUP, s.r.o. označil odvolací súd za nevýznamnú pre posúdenie existencie jeho ručiteľského záväzku dôvodiac § 17 ZZŠ, keďže zmenkový ručiteľ (aval) môže robiť majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k majiteľovi zmenky, nie

však na vzťahoch zmenkovo zaviazanej osoby. Zhodne so súdom prvej inštancie odvolací súd vyhodnotil predložené zmenky ako platné, keďže splňajú všetky náležitosti vlastnej zmenky v súlade so zákonom zmenkovým a šekovým. Žalovaný prevzal zmenkové ručenie, ktoré podpísal na listine, ktorá v čase prevzatia avalu ešte nebola zmenkou a mala charakter blankozmenky, čím platne založil svoj ručiteľský záväzok. Zmenkový ručiteľ namietal porušenie dohody o vyplňovacom zmenkovom práve, čo však na posúdenie existencie jeho ručiteľského záväzku nemalo žiadnu právnu relevanciu, pretože avalista môže proti majiteľovi zmenky uplatniť iba námietky, ktoré vyplývajú z ich vlastných vzťahov, ale nie námietky, ktoré patria zmenkovému dlžníkovi a zakladajú sa na jeho vlastných vzťahoch k majiteľovi zmenky.

9. Vo veci odvolacej námietky týkajúcej sa zmeny dlžníka zo spoločnosti PEMA GROUP, s.r.o., na spoločnosť RIGA s.r.o., odvolací súd konštatoval, že zmena v subjekte dlžníka nemá na zmenkový záväzok žalovaného vplyv. Zmenkové záväzky sú abstraktné, nezávislé od kauzálnych vzťahov, vyplývajú len zo samotnej zmenkovej listiny a iba k nej sú akcesorické. Pre zmenku sú rozhodujúce len tie údaje, ktoré sú na nej napísané. Akoukoľvek mimozmenkovou dohodou nie je možné údaje na zmenke meniť. Majiteľ zmenky môže, až na určité výnimky, plnenie požadovať len od osôb, ktoré zmenku vystavili, prijali, indosovali alebo sa za ňu zaručili (čl. I. § 47 ods. 1 ZZŠ). Žalovaný zmenku podpísal jednak ako konateľ za vystaviteľa a jednak vo svojom mene ako ručiteľ. Je možné predpokladať, že ručiteľský záväzok na seba vzal jedine z dôvodu, že bol spoločníkom a konateľom obchodnej spoločnosti, ktorá zmenku vystavila. Napriek tomu sa podpisom zmenky per aval stal samostatným dlžníkom, nezávislým od vystaviteľa zmenky, sám za seba sa majiteľovi zmenky zaručil, že zmenku zaplatí a podľa čl. I. § 32 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 3 ZZŠ sa tým stal zaviazaný rovnako ako vystaviteľ zmenky, za ktorého sa zaručil. Na samostatný, osobný záväzok žalovaného z tohto dôvodu nemôže mať zmena v subjekte dlžníka z kauzálneho vzťahu žiaden vplyv.

10. Odvolací súd sa ostatnými námietkami žalovaného nezaoberal argumentujúc, že z podaného odvolania nevyplývajú žiadne konkrétne skutočnosti, pre ktoré by odvolateľ mohol tieto námietky relevantne uplatniť, keďže dôvody odvolania, ako i námietky žalovaného, sa týkajú právneho postavenia a vzťahu vystaviteľa (PEMA GROUP, s.r.o.), ale pre posúdenie a existenciu ručiteľského záväzku avalistu (žalovaného) nemali žiaden relevantný význam.

11. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP, že súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovali jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Žalovaný odvolaciemu súdu vytkol, že nezdôvodnil svoje rozhodnutie vyčerpávajúcim spôsobom zo všetkých relevantných skutkových a právnych hľadísk. Výtkol, že v odôvodnení sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (t.j. rozhodnutia súdu prvej inštancie), pričom podľa neho sa odvolací súd musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 783 ods. 3 CSP), čo však podľa neho neuskutočnil, nakoľko sa nevysporiadal s nasledovnými odvolacími námietkami:

a/ že žalobca v konaní nepredložil úverové obchodné podmienky a všeobecné obchodné podmienky spoločnosti ČSOB a.s., ktoré boli platné a účinné ku dňu podpísania úverovej zmluvy, a to aj napriek tomu, že žalobcu sám konajúci súd výzvou zo dňa 20.04.2018 vyzýval na ich predloženie. Žalobca mal súdu predložiť na preukázanie svojho nároku úverové obchodné podmienky a všeobecné obchodné podmienky spoločnosti ČSOB a.s., platné a účinné ku dňu podpísania úverovej zmluvy, nakoľko aj v samotných zmluvách o investičnom úvere je uvedené, že súčasťou Zmluvy sú Všeobecné obchodné podmienky Banky. Odlišné ustanovenia Zmluvy majú prednosť pred znením týchto Obchodných podmienok Banky. S touto skutočnosťou sa súd žiadnym spôsobom nevysporiadal, čím by predišiel akýmkoľvek pochybnostiam a špekuláciám pri priznaní žalobcovho nároku. Podľa dovolateľa nepredloženie úverových obchodných podmienok a všeobecných obchodných podmienok spoločnosti ČSOB a.s., platných a účinných ku dňu podpísania úverovej zmluvy má za následok nedokázanie hmotnoprávných skutočností, o ktoré žalobca opiera svoj uplatňovaný nárok;

b/ že sa nevysporiadal so správnosťou vyplnenia blankozmeniek, že neboli vyplnené v súlade s dohodou o vyplňovacom zmenkovom práve č. 5767699M2/D1 zo dňa 14.5.2013 a v súlade s dohodou o vyplňovacom zmenkovom práve č. 689306 M/D1 zo dňa 10.3.2015. Teda, že žalobca nepreukázal, že najprv vyhlásil predčasnú splatnosť pohľadávok v súlade s čl. VIII. ods. 2 písm. b) zmluvy o investičnom úvere č. 5767699M1/D1 zo dňa 14.5.2013 a v súlade s čl. VIII. ods. 2 písm. b) zmluvy o investičnom úvere č. 689306 M zo dňa 10.3.2015, teda, že zaslal oznámenie o vyhlásení pohľadávok za splatné klientovi - PEMA GROUP s.r.o., prípadne jej nástupcovi RIGA s.r.o. Ani nemohlo dôjsť k „údajnému“ vyhláseniu predčasnej splatnosti pohľadávok. Ak by k tomu aj došlo, žalobca by dôkazy o tejto skutočnosti bez problémov doložil, a nie len v žalobe uviedol, že pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru ku dňu 25.8.2016 a ku dňu 22.8.2016 bez akýchkoľvek dôkazov.

13. Na základe vyššie uvedeného dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátil na ďalšie konanie, resp. aby napadnuté rozhodnutie zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol.

14. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý považuje žalovaným podané dovolanie za nedôvodné. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, riadne odôvodnené tak, aby spĺňalo požiadavky kladúce ustanovením § 220 ods. 2 CSP. V nadväznosti na to, je irelevantné tvrdenie žalovaného o tom, že odvolací súd sa mal zaoberať aj prednesmi strán. Podľa neho odvolací súd sa pomerne jasne a výstižne vo svojom rozhodnutí vyjadril k podstatným tvrdeniam uvedenými žalovaným v jeho odvolaní. V dôsledku toho navrhol, aby dovolací súd podané dovolanie žalovaného odmietol, prípadne zamietol ako nedôvodné.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) uznesením sp. zn. 4Obdo/81/2021 z 23. novembra 2022 rozhodol o pripustení zmeny na strane žalobcu tak, že do konania na miesto pôvodného žalobcu Československá obchodná banka, a.s., so sídlom v Bratislave, Žižkova 11, IČO: 36 854 140 vstúpila obchodná spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 CSP) a oprávnenou osobou (§ 424 CSP), zastúpenou v dovolacom konaní v zmysle § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

17. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Podľa § 431 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada.

19. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

20. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa

dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP, a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody, a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

21. Dovolateľ v dovolaní ako dôvod, z ktorého vyvodzuje jeho prípustnosť, uvádza ustanovenie § 420 písm. f/ CSP, pričom túto vadu videl v nedostatočnom odôvodnení odvolacieho súdu spočívajúcu v tom, že sa nevysporiadal s odvolacou námietkou vo veci potreby predloženia úverových obchodných podmienok a všeobecných obchodných podmienok spoločnosti ČSOB a.s., ktoré boli platné a účinné ku dňu podpísania úverovej zmluvy za účelom preukázania hmotnoprávných skutočností odôvodňujúcich oprávnenosť žalobcovho uplatneného nároku. Podľa neho sa odvolací súd tiež nevysporiadal so správnosťou vyplnenia blankozmeniek, že neboli vyplnené v súlade s dohodou o vyplňovacom zmenkovom práve č. 5767699M2/D1 zo dňa 14.5.2013 a v súlade s dohodou o vyplňovacom zmenkovom práve č. 689306 M/D1 zo dňa 10.3.2015.

22. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP možno zahrnúť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (nielen na uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky odvolateľa zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom, pričom k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou, či svojvoľnosťou - vid' napr. II. ÚS 419/2021), na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). V súvislostiach vymedzenia prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP je kľúčovým pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle judikatúry ústavného súdu však iný pojem ako procesný postup, a to „právo na spravodlivý proces“ so všetkými jeho obsahovými atribútmi a garanciami v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu. Všeobecné súdy teda pri výklade a aplikácii aj procesných právnych noriem musia uprednostniť vždy ten z rôznych do úvahy prichádzajúcich výkladov, ktorý je priaznivejší, ústretovejší a zabezpečujúci plnohodnotnejšiu realizáciu práv pre stranu sporu. Jednotlivec sa totiž obracia na súd s požiadavkou o poskytnutie súdnej ochrany jeho ohrozenému alebo porušenému právu s dôverou, že táto ochrana bude poskytnutá spravodlivo a v súlade s právnym poriadkom vrátane európskej úrovne štandardov ochrany ľudských práv (II. ÚS 419/2021). Pod pojmom „nesprávny procesný postup“, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP v zmysle vyššie uvedenej aktuálnej judikatúry ústavného súdu možno rozumieť faktickú činnosť alebo nečinnosť súdu, procedúru prejednanía veci (to, ako súd viedol spor), znemožňujúcu strane sporu plnohodnotnú realizáciu jej procesných oprávnení, mariacu možnosť jej aktívnej účasti na konaní, ale aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť, nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany. Nemožno totiž oddeľovať procesný postup súdu a rozhodnutie, ktoré je jeho sumárom a výsledkom, pretože celý faktický procesný postup súdu a naň nadväzujúci myšlienkový pochod hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37 až 41).

23. Dovolací súd považuje za potrebné poukázať na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, ale neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, akým majú byť posúdené. Význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je v zásade v právomoci orgánu, ktorý rozhoduje o merite veci. Z uvedeného vyplýva, že právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe zahŕňa právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné (I. ÚS 52/03).

24. Vo vzťahu k namietanej nepreskúmateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie pre nedostatok ich odôvodnenia, dovolací súd pripomína, že štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 CSP, pričom táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 378 ods. 1 CSP). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní.

25. Dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle § 393 CSP. Dovolací súd upozorňuje, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok. V nadväznosti na uvedené dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Tak isto odvolací súd nemusí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom skúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

26. Žalovaný preto neopodstatnene namieta, že odvolací súd vydal nedostatočné a nepresvedčivé rozhodnutie vychádzajúce z nesprávnych právnych záverov. Odvolací súd sa v danom prípade plne stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, z čoho je zrejmé, že na posudzovaný prípad aplikoval tie isté ustanovenia toho istého právneho predpisu, ako súd prvej inštancie, pričom svojím postupom nevytlúčil žalovaného z realizácie jeho procesných práv. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil, resp. sa nezaoberal s odvolacou argumentáciou žalovaného. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu konkrétne z bodu 30. až 34. vyplýva, že súd sa zaoberal odvolacou argumentáciou žalovaného spočívajúcej v porušení dohody o vyplňovacom zmenkovom práve vytykajúc ich nesprávnosť. V daných bodoch podal podrobné vysvetlenie čo je účelom Dohody o vyplňovacom zmenkovom práve s dôrazom na to, že „záväzok zmenkového ručiteľa je akcesorický k zmenke ako listinnému cennému papieru a je rovnako ako celá zmenka nesporný a abstraktný a zároveň akcesorický tiež k záväzku zmenového dlžníka, za ktorého ručenie vykonal. K platnosti záväzku zmenkového ručiteľa stačí, aby podpis dlžníka bol platný len formálne, a nie je potrebné, aby tento dlžník bol zaviazaný zo zmenky tiež materiálne. Ručiteľ je zaviazaný rovnako ako dlžník z hľadiska povahy a výšky jeho zmenkového záväzku a nevstupuje, a to ani nepriamo do mimozmenkových vzťahov tohto dlžníka, aj keď so zmenkou súviseli. V dôsledku toho sa nezakladá týmto právom ručiteľa namietať okolnosti z kauzálnych vzťahov dlžníka k iným osobám, keďže právo kauzálnych námietok môže založiť len zmluva medzi majiteľom zmenky a ručiteľom. Ručiteľ tak môže uplatniť len tie námietky voči remitentovi - žalobcovi, ktoré sa zakladajú na jeho vlastnom vzťahu k nemu (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obo/362/2005, rozsudok Najvyššieho súdu SR ako súdu dovolacieho sp. zn. 1OboV/47/2007)“. Z daného vyplýva, že jeho výklad smeroval k tomu, aby žalovanému zrozumiteľne uviedol, že v rámci daného konania nebol oprávnený na to, aby mal z pozície ručiteľa vo vzťahu k remitentovi nejaké kauzálne námietky s vysvetlením, že aby ich mohol uplatniť „muselo by to vyplývať z ich vzájomných mimozmenkových vzťahov“, teda zo zmluvy, v ktorej by bol dohodnutý okruh prípustných námietok, čo však nevyplývalo, nakoľko v danom prípade zmluvnými stranami Zmluvy o investičnom úvere č. 689306 M zo dňa 10.3.2015, ako aj Zmluvy o investičnom úvere č. 5767699M2 zo dňa 14.5.2013 boli Československá obchodná banka, a.s. (pôvodný žalobca) a spoločnosť PEMA GROUP, s.r.o. (viď bod 32. napadnutého rozhodnutia). Práve preto má dovolací súd za to, že odvolací súd sa riadne zaoberal danou odvolacou námietkou žalovaného a zrozumiteľne ju aj odôvodnil konštatujúc, že medzi žalobcom a žalovaným bol uzavretý len zmenkový záväzok avalistu, čo predstavuje len abstraktné zmenkové ručenie, bez

akéhokolvek vzťahu ku kauzálnej pohľadávke zmenkou zabezpečeného, čo ho neoprávňuje na podanie kauzálnych námietok, nakoľko tieto prislúchajú iba osobe, za ktorú je žalovaný ako avalista podpísaný. Taktiež v rámci bodu 33. sa odvolací súd vyjadril k námietkam žalovaného vo veci vzniku vyplňovacieho oprávnenia žalobcu k blankozmenke, vystavenej spoločnosťou PEMA GROUP, s.r.o.

27. Pokiaľ dovolateľ tvrdí nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, keď sa podľa neho odvolací súd nezaoberal jeho odvolacou námietkou týkajúcej sa nepredloženia obchodných podmienok a všeobecných obchodných podmienok spoločnosti ČSOB a.s., slúžiac žalobcovi na preukázanie jeho nároku, dovolací súd ani túto námietku nepovažuje za dôvodnú. Odvolací súd dostatočne zdôvodnil svoj záver (viď bod 39. jeho odôvodnenia), prečo sa odmietol danou odvolacou námietkou zaoberať. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na už vyššie spomenuté odôvodnenie napadnutého rozhodnutia bodu 31. a 32., v ktorých je zahrnutý dôvod nezaobrerania sa predmetnou odvolacou námietkou zo strany odvolacieho súdu. Odvolací súd konštatoval, že avalista nemôže bez ďalšieho len preto, že je avalistom, používať námietky osoby, za ktorú je na zmenke podpísaný, obdobne ako má možnosť vznášať dlžníkove námietky obecný ručiteľ. Tomuto toto právo priznáva zákon, avalistovi však zmenkový a šekový zákon takéto oprávnenie nestanovuje.

28. Dovolací súd poznamenáva, že vo všeobecnosti platí, že zmenkové ručenie sa odlišuje od všeobecného ručenia (podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka) výrazným oslabením akcesority a úplnou absenciou subsidiarity. Záväzok zmenkového ručiteľa nie je podporný. Na rozdiel od ručenia podľa občiansko-právnej alebo obchodno-právnej úpravy sa záväzok zmenkového ručiteľa neobmedzuje len na zabezpečenie záväzku osoby, za ktorú sa zmenkové ručenie preberá, pretože zmenkové ručenie je celkovou garanciou za zaplatenie zmenky. Avalista teda môže namietať len formálne vady prehlásenia avaláta. Námietky avalistu, týkajúce sa vzniku a spôsobu vyplňovacieho oprávnenia žalobcu k blankozmenke, preto pre posúdenie existencie jeho ručiteľského záväzku nemajú žiadny význam. Ohľadne dovolacej námietky týkajúcej sa nepredloženia Úverových a Všeobecných obchodných podmienok pôvodného žalobcu je potrebné podotknúť, že zmenkový veriteľ z dôvodu už spomínanej abstraktnosti zmenkovej pohľadávky, dôvod vzniku záväzku nie je povinný tvrdiť ani preukazovať. Právo zmenkového veriteľa netvrdiť a nepreukazovať dôvod vzniku záväzku sa uplatňuje aj v prípade, že zmenkový dlžník spochybňuje svoj zmenkový záväzok s odkazom na nedostatok dôvodov jeho vzniku (obdobne aj: Chalupa, R.: Zaisťovací směnka. Praha: Linde, 2009, s. 41). V tejto súvislosti poukazuje aj na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 603/2017 z 27. marca 2018, podľa ktorého „povinnosť žalovaného v zmenkovom konaní znášať bremeno dôkazu týkajúce sa kauzálnych námietok nie je absolútna. Ak však žalovaný tvrdí, že kauza vo výške zmenkovej sumy neexistuje a jeho procesná obrana spočíva v tvrdení existencie kauzy inej, sumou nižšej, je povinný znášať bremeno dôkazu vo vzťahu k tomuto tvrdeniu“. Dovolací súd na dané poukázal aj napriek tomu, že vo vyššie uvedených prípadoch išlo o spor medzi majiteľom zmenky a zmenkovým dlžníkom, nie ako v danom prípade medzi majiteľom a zmenkovým ručiteľom, ktorý nemá právo na podanie námietok, na ktoré je oprávnený zmenkový dlžník. V prípade, že by takým právom disponoval, bremeno dôkazu by bolo na jeho strane.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené nemožno dať za pravdu dovolateľovi, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalovaný ním vyjadruje len svoj nesúhlas s neúspechom v spore. Už v uznesení z 11. apríla 2019, sp. zn. 3Obdo/2/2019 dovolací súd skonštatoval, že „prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p., nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (prípadne aj súdu prvej inštancie), ktoré vyznelo v jeho neprospech.“ Uvedený záver je plne aktuálny aj v rozhodovanej veci.

30. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že postupom odvolacieho súdu nedošlo k vade v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ktorá by zakladala porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces tak, ako to má na mysli citované ustanovenie CSP a v preskúmvanej veci tak nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, čo zakladá dôvod na odmietnutie dovolania v zmysle ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

31. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, a preto mu dovolací súd priznal voči žalovanému náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

32. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.